

Důchody a dávky: Na co máte nárok?

Dávky ze systému sociálního pojištění

Na řadu dávek putují peníze z toho, co vy asi znáte jako „sociální“. Pod tímto slovíčkem se skrývá **hned několik plateb**:

- důchodové pojištění
- nemocenské pojištění
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Na dávky hrazené ze sociálního **máte nárok v konkrétních životních situacích**, které si spolu rozebereme níže. Musíte ale splnit podmínky, jako je dostatečná doba pojištění nebo náhradní doby.

Výše dávek se odvíjí od toho, jak vysoké sociální si platíte. **Nezkoumají se příjmy** ani vaše finanční situace.

> Co je to náhradní doba?

Náhradní doba pojištění je období, ve kterém neplatíte pojistné, a přesto se vám počítá do let potřebných pro důchod a další dávky. Jde například o tato období:

- studium na SŠ, VOŠ nebo VŠ před rokem 2010
- doba, kdy jste vedení na úřadu práce a pobíráte podporu v nezaměstnanosti
- čas, kdy pečujete o dítě do 4 let
- dále třeba ještě péče o závislou osobu, doba pracovní neschopnosti po skončení výdělečné činnosti, doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně

Důchody

Český důchodový systém je „dávkově definovaný“. To znamená, že je **dopředu definovaná dávka**, kterou byste měli pobírat, a od ní se odvíjí příspěvky. Důchody jsou univerzální a zabezpečují všechny ekonomicky aktivní osoby.

Setkat se můžete s těmito typy důchodů:

- **starobní**: řádný nebo předčasný
- **invalidní**: první, druhý, třetí stupeň
- **pozůstalostní**: vdovský a vdovecký, sirotčí

Důchody vyplácí **správa sociálního zabezpečení**. Abyste na ně měli nárok, musíte zpravidla splnit dostatečnou dobu pojistného. U pozůstalostních důchodů ji musí splnit člověk, po kterém důchod pobíráte.

Jak se počítají důchody?

Podle této formulky:

Základní výměra + procentní výměra.

Základní výměra je pro všechny stejná, činí 10 % průměrné mzdy. V roce 2025 se jedná o 4 660 Kč.

K ní se připočte **procentní výměra**. Tedy určité procento výpočtového základu. Počítá se buď se základem toho, kdo důchod pobírá (u důchodu starobního a invalidního), nebo toho, po kom důchod pobíráte (u pozůstalostních důchodů).

> Dobré vědět:

Pokud máte nárok na více důchodů současně, vyplácí se pouze vyšší z nich. Když jde o starobní/invalidní a pozůstalostní důchod, vyplácí se vyšší důchod v plné výši a polovina procentního výměru nižšího důchodu.

Zajímá vás, kolik dostanete v důchodu? Zkuste kalkulačku ČSSZ: cssz.cz/duchodova-kalkulacka.